

ת"פ 57968/10 - מדינת ישראל, המאשימה נגד אריה דיטש, הנאשם

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 57968-10-18 מדינת ישראל נ' דיטש

בפני כבוד השופט איתן כהן
בעвин: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
אריה דיטש - הנאשם

גמר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודהתו בכתב אישום מתוון ובמסגרת הסדר טיעון, בניסיון לקבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 בצוות סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ג-1977 (להלן: "החוק"), ובזוויג מסמכים לפי סעיף 418 מציעא לחוק.

2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב האישום המתוון. אשר לעונש הוסכם שהצדדים יטענו באופן חופשי.

כתב האישום המתוון

3. על פי עובדות כתב האישום המתוון, במהלך שנת 2012 במועד שאינו ידוע במדויק, שכח יוסף חיים מעלים (להלן: "המתلون") את תיקו ברשות הנאשם. בתיק היה פנקס המCHASEOT אשר הכליל מספר המCHASEOT ריקות המשיכות לחשבונו של המתلون בבנק דיסקונט.

במהלך שנת 2014 התגלו סכום כספי בין הנאשם למingleton בקשר לרכישת דירה. במועד שאינו ידוע במדויק, זיין הנאשם בעצמו או באמצעות אחר מספר המCHASEOT מתוך פנקס המCHASEOT של המתلون בסכום כולל של 100,000 ₪. הנאשם מסר את המCHASEOT המזיהיפות לsocion של חברת ניכון צ'קים כדי שיפעל לקבלת הכספי מהמתلون. בהמשך לכך, פנתה חברת ניכון הצ'קים להוצאה לפועל בניסיון לפרק את המCHASEOT מהמתلون.

הנאשם הורשע על שבמעשיו ניסה לקבל דבר במרמה וזייף מסמך בכונה לקבל באמצעותו דבר.

תסקירות שירות המבחן

4. **תסקיר שירות המבחן** הוגש ביום 16.09.2019. כדי לשמר על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפטי, התעסוקתי של הנאשם. מהतסקיר עולה שה הנאשם בן 39, רווק, ללא מקום מגורים קבוע ועובד בעבודות מזדמנות. בפתח התסקיר צוין שה הנאשם התקשה לשתף פעולה עם שירות המבחן ולא הסכים למסור מידע אודוטיו, ועל כן התסקיר התבבס בעיקר על מידע קודם קיים בשירות המבחן משנת 2014.

בהתיחס לעברו הפלילי, צוין שב吃过ור הורשע הנאשם בעבירות מין, הורשע פעמיים בעבירות איומים, והורשע בעבירות תעבורה.

בהתיחס לעבירות בתיק זה, התקשה הנאשם לקבל אחריות על ביצוען. הנאשם טשטש את חומרת העבירות, וראה את עצמו כורבן של המתלוון שלتحقשותה הונה וניצל אותו.

אשר למצורו הרפואי של הנאשם, צוין שה הנאשם מוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כבעל 100% נכות. הנאשם סירב למסור מידע כלשהו על מצרו הרפואי והתנגד להציג חומר רפואי.

לאור המידע המצומצם שמסר הנאשם שלא אפשר העמקה והבנה של מצרו כיום, ולאור קשיי מצד הנאשם לחתם אמון בגורם טיפוליים או ממסדיים, לא בא שירות המבחן בהמלצת בעניינו.

טייעוני הצדדים וראיות לעונש

5. הטיעונים לעונש נשמעו בהיעדר הנאשם לאחר שהלה לא הティיצב לדין.

6. **כראיות לעונש מטעם המאשימה** הוגש רישומו הפלילי של הנאשם.

7. **ב"כ המאשימה** עתרה להשית על הנאשם עונש של 3-4 חודשים מאסר בפועל לצד מאסר מוותנה ופיצוי למתלוון, לאחר שה הנאשם לא נמצא מתאים לעבודות שירות בשל מצרו הנפשי. אשר למתחם העונש ההולם, טענה שזה נუ בין של"צ לצד מאסר מוותנה, פיצוי וקנס, ועד ל-10 חודשים מאסר בפועל לצד העונשים הנלוים. בטיעוניה הדגישה לחומרה את סכום המרומה הגבוה, את הרשעותיו הקודמות של הנאשם ואת אי קבלת האחריות כעולה מהتفسיר. לקולה, צינה את הودאת הנאשם וממצורו הקוגניטיבי הירוד.

8. **כראיות לעונש מטעם ההגנה** הוגש:

סיכום דוח ועדת האבחון בעניינו של הנאשם מיום 27.07.2014;

מכتب אודות מצבו של הנאשם מטעם לשכת הרוחה של שכונת לב העיר- עיריית ירושלים מיום 07.11.2013.

9. **ב"כ הנאשם** עתר להסתפק בעונש של מאסר מוגנה קצר, ביקש להימנע מהטלת קנס על הנאשם לאור מצבו וטען שבհיעדר נזק, אין מקום להטיל פיזי למTELון. בטיעונו הדגיש שאין להפלות את הנאשם לאחר שלא נמצא מתאים לעבודות שירות מחמת מצבו הנפשי וכי יש לסייע לו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש הולם

10. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון הહילה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "העיקרון המנחה").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, בנסיבות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות ביצוע העבירה.

11. במקרה דנא, **העריכים החברתיים המוגנים** שנפגעו כתוצאה מעשיו של הנאשם הם הגנה על קניינו של הפרט, הגנה על חי' המשך התקנים ובכלל זה הגנה על האמון והביטחון בכל הנוגע לשימוש בהמחאות ובמסמכים סחרים כאמצעי שלום.

מעשי המרמה באמצעות המחאות מזוויפות פוגעים בשגרת החיים הכלכלית של הציבור ובאיכות חייו.

בימה"ש העליון (כב' השופטת פרוקצ'יה) עמד על הערך המוגן שנפגע כתוצאה מעבירות מרמה בע"פ 5102/03 מדינת ישראל נגד קלין (04.07.2007), וקבע כדלקמן:

"[...] הערך המוגן בעבירות המרמה והתחבולה נועד להגן על הציבור מפני מעשי מרמה, סחיטה ועושק למיניהם. לפיכך, ניתן לעבירות אלה פירוש מרוחיב שתכליתו למנוע נזק ופגיעה שאינם מצטמצמים, בהכרח, להיבט הכלכלי, אלא מבקשים להגן גם על ערכים אחרים, כגון הגנה על שלמות הגוף וכבוד האדם".

12. **לעניין מידת הפגיעה בערך המוגן**, ובהתחשב בסכום המרמה, מספר המהומות שזוויפו

והשילוב שבין עבירות המרמה והזיווף, מצאתי שהairoע ממוקם ברף חומרה ביןוני.

13. לעניין **מדייניות הענישה הנוגנת**, בחינת פסק דין בעבירות דומות מעלה שבמקרים דומים נגזרו על נאים עונשים שבין של"צ שלצדו מאסר מוותנה ועד למאסרים קיצרים בעבודות שירות לצד עונשים נלוויים. לצורך גיבוש מסקנתי זו, עינתי בפסק הדין שלhalbן:

רע"פ 6435/09 אוסקר נגד מדינת ישראל (11.08.2009): ביהמ"ש העליון דחה בקשה רשות ערעור של נאשם שנדון ל-6 חודשים בעבודות שירות, מאסר על תנאי והתchipות, לאחר שנטל את פנס שיקים של אשתו, זיף את חתימתה ומשך 8 שיקום לסילוק חובותיו בסך כולל של 278,176 ₪.

ע"פ (מח' מרכז) 28122-14-10 אלחנן נגד מדינת ישראל (17.02.2015): נדחה ערעורו של נאשם שנדון למאסר בן חודשים וחצי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס, לאחר שגנב שני שיקים, זיפם ומסרם לאחר בתמורה לסך של 22,000 ₪. מתחם העונש ההולם שנקבע בתיק זה עמד על עונשים שבין מאסר על תנאי ושל"צ ועד 9 חודשים מאסר בפועל.

ע"פ (מח' מרכז) 6785-04-10 קצيري נגד מדינת ישראל (02.06.2010): נדחה ערעורו של נאשם שנדון לארבעה חודשים וחודשי מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי. הנאשם הורשע על שזיף את חתימתה של אשתו על גבי 14 שיקים, בסך של 16,000 ₪ כל אחד, ומסר את השיקים המזוייפים בתמורה לחוב שהוא חב בו.

ת"פ (נתניה) 17414-03-16 מדינת ישראל נגד שובייב (17.09.2017): הנאשם נדון למאסר בן שישה חודשים בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי, לאחר שהפקיד שיקழיף בחשבונו בידועו שהוא מזויף וקיים במרמה סך של 55,000 ₪.

ת"פ (ירושלים) 49297-1012 ימאני נגד מדינת ישראל (28.06.2015): הנאשם נדון לשיל"צ, מבחן ומאסר על תנאי, לאחר שגנב חמישה שיקים בעת שעבד בעבודות ניקיון אצל המטלון. השיקים זיפו על ידי אחר ונחתמו בחותמת עמותה שהיא מונחת במגירה בביתו של המטלון. הנאשם העביר את השיקים לאביו וזה שילם באמצעות עבור מוצרים בסך 19,000 ₪ אולם בסופו של יומם לא נפרעו השיקים לאחר שלא כובדו על ידי הבנק.

ת"פ (ירושלים) 19848-01-11 מדינת ישראל נגד ابو גוש (24.03.2015): הנאשם נדון לשיל"צ ומאסר על תנאי, לאחר שבairoע הראשון שבו הורשע בגין קלנוועיט, ובairoע השני שבו הורשע בגין שיק מסעדה שבה עבד כצבע, זיף אותו, והפקידו בחשבונו. מתחם העונש ההולם שנקבע בתיק זה עמד על עונשים שבין מאסר על תנאי ועד שנת מאסר בפועל.

ת"פ (פ"ת) 12-03-52796 **מדינת ישראל נגד עשהאל (19.03.2015)**: הנואמת נדונה **לשלאץ, מאסר על תנאי, פיצוי, קנס והתחייבות**, בין היתר בשל מצבה הנפשי, לאחר שגנבה שיקים מלוקחות במספרה שבה עבדה כקוסטטיקאית, זייפה את חתימתם ומסרה אותם לאחרים לצורך כסוי חובותיה. מתחם העונש הולם שנקבע באותו תיק עמד על עונשים שניים שבין מאסר על תנאי ועד ל-9 חודשים מאסר בפועל, לכל איורע.

ת"פ (ירושלים) 12-12-60270 **מדינת ישראל נגד ג'אבר (11.06.2014)**: הנואם נדון **לשלאץ ומאסר על תנאי** לאחר שגנב שלושה שיקים, זייף אותם ומשך באמצעות סך של 5,000 ₪.

ת"פ (עכו) 12-09-26218 **מדינת ישראל נגד אבקסיס (08.10.2013)**: הנואמת נדונה **למאסר על תנאי, קנס ופיצוי** לאחר שגנבה וזייפה שני שיקים של עסקה, השתמשה בהם וקיבלה תמורה סך של 7,000 ₪.

.14. **במסגרת הנسبות הקשורות בביצוע העבירה**, נתתי דעתן לנسبות הבאות:

א. **חלוקת היחסים של הנואם בביצוע העבירה; על פי עובדות כתוב האישום המתוקן**, הנואם זייף בעצמו או באמצעות אחר מספר המוחאות מטעם פנקס השיקים של המתלוון בסך כולל של 100,000 ₪. בהמשך לכך, מסר את המוחאות המזויפות לחברת ניכון שיקים. הנואם הסביר את מעשיו בכך שփצץ להיפרע מהמתלוון שהיא חייב לו כסף ובכך שודל לזייף את השיקים. אולם משהודה בעובדות כתוב האישום כמוות שהוא ולא הביא ראיות בדבר נسبות הקשורות בביצוע העבירה, לא ניתן להתחשב בהסבירו אלה ויש להסיק את המסקנה המתחייבת מכתב האישום שמננו עולה שחלוקתו של הנואם בעבירות הוא עיקרי.

ב. **הנזק שנגרם מביצוע העבירה; בפועל לא קיבל הנואם כספים מהמתלוון ועל כן הורשע רק בעבירה ניסיון ולא בעבירה המושלתת. אף על פי שב��ופו של יום לא נגרם נזק למתלוון, העמיד הנואם את המתלוון בסיכון להפסד כספי ניכר.**

ג. **יכולתו של הנואם להבין את אשר הוא עווה, את הפסול שבמעשה או את משמעות מעשהו, וקרבתו לסיג לאחריות פלילתית; בשלב הטיעונים לעונש הגיש ב"כ הנואם מסמכים המעידים על מצבו הנפשי והקוגניטיבי של הנואם. כדי להימנע מגיעה בנסיבות הפרט של הנואם אסתפק בכך שאציג שהנאום מוכר כנכח בשיעור של 100% מטעם המוסד לבתו לאומי מחתמת מצבו הנפשי. יש להזכיר שעל רקע זה לא נמצא הנואם מתאים לשאת במאסר בذرך של עבודות שירות.**

בהתיחס למצבו הנפשי של הנואם נכתב בחווית דעת שהוגשה מטעם הממונה על עבודות שירות בשב"ס מפי ד"ר פ' פולדמן, כך: "... יש לציין שעקב מחשבות של רדיפה ועקב אי שקט מתפרק

וכעס היו צריכים להיכנס סוחרים לחתת אותו מחוץ לחדר. שוב לא מדובר בהתנהגות אלימה, אלא מדובר במחלת נפש לא מאוזנת"; ובהמשך, בסיכון חווות דעת הממונה נכתב: "... מהתרשומות ראשונית עולה כי למועדן תובנה נמוכה אודוט מצבו הרפואי והנפשי, מתקשה לשתף פעולה בראיון, חוזר שוב ושוב על דבריו מבלי לנסות ולהבין את המתבקש ממנו".

כן הוגשה חוות דעת מטעם ועדת האבחון שמצאה שאין לנאשם מגבלה שכילת התפתחותית ואף לא קיימת הנמוכה משמעותית בתחום הקוגניטיבי ברם בהתייחס לרמת ההבנה של הנאשם, נקבע: "**סובל מKnowability בשיפוט ולא ברור עד כמה באמת מצלו להבין את חומרת מעשיו**".

מצבו של הנאשם בהיבט הנפשי והקוגניטיבי מאפשר להניח לטובתו שהוא קרוב לסיג לאחוריות פלילית ועל כן התקשה להבין בדברי את חומרת המעשים ואת השלכותיהם.

.15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג), ולאחר שכללן מכלול הנסיבות והשיקולים בנסיבות דנא, אני סבור **שמתחם העונש הולם את המעשה נع בין מאסר מוותנה שלצדו קנס או של"צ ועד מאסר בן מספר חודשים שלצדו קנס ופיצוי למTELON**.

.16. במקרה דנא, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לפחות.

גזרת העונש המתאים לנאשם

.17. בגזרת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה** ולתת להן משקל, ובלבך שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש הולם.

בהתאם לכך נתתי דעתך לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם;** כיוון שהנאשם לא נמצא מתאים לשאת בעבודות שירות, יש להניח שאם יוטל עליו מאסר בפועל בין כותלי הכלא, ישפייע העונש לרעה על יציבותו הנפשית על כל הכרוך בכך. בהקשר זה אזכיר שהנאשם חי בגפו ואין לו תמייה חיצונית כלשהי, אך שיש להניח שנזקי המאסר צפויים להוותיר בו את חותמתם הקשה, לפגוע בשיקומו ולפגוע ביכולתו לנוהל חיים יציבים לאחר תקופת המאסר.

ב. **נטילת האחוריות של הנאשם על מעשיו;** הנאשם הודה במינויו לו ועל כן ניתן להניח לטובתו הנחות מוקלות שנוגים להניח ביחס לנאשם שהוזדה. עם זאת, בדבריו לשירות המבחן התקשה לקבל אחוריות ואמץ עמדה קורבנית. בנסיבות אלה, משווה הדעה הנאשם לפניי, אזהוף את הודהתו לזכותו כשיקול לקולה שיעמוד לימינו

לעת גזירת דין, ואענין משקל מסוים להנחות הנובעות מהודאות זו.

ג. חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה; העברות נבערו בשנת 2014

בעוד שכתב האישום הוגש בשנת 2018. מאז שנעברו העברות לפני חמיש שנים לא עבר הנאשם עבירות נוספות ונתן זה יזקף לזכותו לעת גזירת דין.

ד. עברו הפלילי של הנאשם; לנאם הרשות קודמות כליהן:

בשנת 2013 הורשע בעבירה איומים ונידון למאסר מותנה;

בשנת 2012 הורשע בעבירה איומים ונידון למאסר מותנה ולקנס;

בשנת 2001 הורשע במעשה מגונה בכוח, תקיפה, ומעשה מגונה בקטין עד גיל 14, ונידון לשישה חודשים מאסר בעבודות שירות לצד מאסר מותנה.

עבורו הפלילי של הנאשם נזקף לחובתו. עם זאת הנאשם לא הורשע בעבר בעבירות מרמה או זיווף.

18. לכתילה הייתה גוזר על הנאשם מאסר בעבודת שירות. ברם משנמצא הנאשם לא כשיר לשאת בעבודות שירות מחמת מצבו הנפשי ולאחר שנתי דעתו לכל הנסיבות שאין קשורות ביצוע העבירה ובפרט למצבו הנפשי והקוגניטיבי של הנאשם, החלתי להקל בדין ולהסיג את עונשו כלפי מטה בתוך המנען שבגבוקות המתחם. לפיכך אמך את הנאשם ברף התחthon של מתחם העונש ההולם, קרי, אגזר עליו עונש של מאסר מותנה שלוzelf קנס.

סוף דבר

19. לאחר ששלמתי את רכבי הענישה - סוגם ומידתם ואת השפעתם ההגדית, החלתי לגוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן ארבעה חודשים אותו לא ישא הנאשם אלא אם

יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת מרמה יורשע בה בדי בתוך התקופה או אחרתה.

ב. קנס בסך 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם

בעשרה תלמידים שוויים ורצופים החל מיום 1 בינואר 2020 ובכל 1 בחודש בתשעת החודשים העוקבים. לא ישולם תלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד ותשא הפרשי הצמדה וריבית מיום התשלום המועד ועד ליום התשלום בפועל.

מציאות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוקף 45 ימים.

ניתן היום, כ"א כסלו תש"פ, 19 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.